

Показники технічної підготовленості футболістів на етапі початкової підготовки

Радченко О. В.¹, Чиж А. Г.², Констанкевич В. П.²¹Волинський національний університет імені Лесі Українки,²КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

Анотація. Мета: дослідити динаміку та ефективність технічної підготовленості юних футболістів. **Матеріал і методи.** Дослідження проводились серед 60 юних футболістів в три етапи, в період з вересня 2020 року по травень 2021 року, у смт. Шацьк, Волинської області. Під час дослідження досліджували чотири вікових групи футболістів, хлопчики віком 7-10 років. Від усіх учасників було отримано інформовану згоду на участь у дослідженні. Для вирішення поставлених завдань в наших дослідженнях застосовувались наступні методи: вивчення та аналіз літературних джерел; педагогічне тестування; математична обробка результатів. **Результати.** З метою визначення рівня технічної підготовленості юних футболістів було проведено педагогічне тестування, результати якого дозволять визначити її рівень. З віком показники досліджуваних контрольних вправ зростають, однак відбувається цей процес по-різному у кожному віці. Так, показник удару м'яча на точність зростає у період з 7 до 10 років на 0,5 рази. При цьому максимальне покращення показника відбувається у період з 8 до 9 років, показник збільшується на 0,3 рази, у періоди з 7 до 8 та з 9 до 10 років рост становить 0,1 рази. Показники ведення м'яча та ударом по воротах рівномірно зростають на 0,4 с у кожному віці. Сумарний рост показника становить 1,2 с. Показники жонглювання м'ячем теж зростають, але відбувається цей процес нерівномірно. Так, максимальне покращення показника відзначено у період з 8 до 9 років – в 2 рази. У періоди з 7 до 8 та з 9 до 10 років рост рівний одиниці. Сумарне покращення показника – чотири одиниці. Аналіз результатів згідно вимог програми для ДЮСШ, засвідчує, що показники удару на точність та ведення м'яча знаходяться на низькому рівні. Показники жонглювання м'ячем знаходяться на достатньому рівні. З метою вивчення ефективності технічної підготовки юних футболістів у річному циклі тренувань ми провели аналогічне тестування на другому етапі (грудень місяць) та на 3 етапі (квітень місяць). **Висновки.** Аналіз результатів тестувань засвідчує, що показники досліджуваних якостей, які характеризують рівень технічної підготовленості футболістів зростають протягом року, але відбувається цей процес по-різному. Показник удару м'яча на точність в період з 7 до 10 років зростає лише на 0,5 рази. Показник ведення м'яча з обводом стоеків та ударом по воротах зростає лише на 1,2 с. Показник жонглювання зростає у віковому аспекті на чотири одиниці. У річному циклі тренувань досліджувані показники також зазнають прогресивних змін – зростають протягом року, однак відбувається цей процес досить нерівномірно. Темпи приросту удару м'яча на точність носять нерівномірний та хвилеподібний характер, якісний показник знаходиться в межах – 4,9 %-10,5 %. Темпи приросту ведення м'яча знаходяться в межах 2,2 %-5,5 % і також носять нерівномірний та хвилеподібний характер. Досить високі темпи приросту жонглювання м'ячем – 62,5 %-44,4 %, характер зміни нерівномірний і хвилеподібний.

Ключові слова: футболісти; підготовленість; тестування; тренування, хлопці.

Вступ. Рівень сучасного футболу пред'являє високі вимоги до різних сторін підготовки футболістів, оскільки гра стала більш динамічною, цікавою, позбавленою схематизму. У зв'язку з появою нових

принципів ведення гри необхідно вдосконалювати лише фізичну підготовку футболістів, значну увагу необхідно приділити вдосконаленню техніко-тактичної підготовки футболістів (Костюкевич, Шамардін, 2007).

© Радченко О. В., Чиж А. Г., Констанкевич В. П.

У ході матчу футболістам необхідно зупиняти м'яч, виконувати

«дриблінг», передавати його, виконувати удари по воротах. Якщо гравець виконує ці дії не досить швидко і точно, то і команда витрачає зусилля, що є серйозною перешкодою на шляху до успіху. Саме тому від того, наскільки вміло володіє спортсмен усією різноманітністю технічних засобів і як їх застосовує, залежить ефективність його дій (Авраменко, et. al., 2003; Лисенчук, 2003; Столітенко, 2011).

Оскільки процес технічної підготовки – це становлення вмінь та навиків, які забезпечують ефективне використання функціонального потенціалу спортсмена для реалізації високих спортивних результатів у змаганнях, а також планомірне технічне вдосконалення на різних етапах підготовки, тому тренерам необхідно підвищувати ефективність тренувальних занять саме за рахунок підбору раціональних засобів та методів тренування. Вправи для вдосконалення технічної підготовки необхідно виконувати в екстремальних умовах та в умовах наближених до змагальної діяльності (Голомазов, & Чирва, 2008; Лисенчук, & Тищенко, 2019).

Саме тому, тренери по футболу повинні враховувати ці положення і прагнути підвищити рівень технічної підготовки футболістів враховуючи анатомо-функціональні особливості розвитку організму дітей та особливості методики навчання технічних прийомів у футболі.

Аналіз літературних джерел показує, що багато досліджень з проблеми підготовки футболістів проведено у спорті вищих досягнень (Зеленцов, & Лобановский, 1985; Лисенчук, 2003). У ряді проведених наукових досліджень вирішувалися питання щодо відбору у футболі (Варюшин, 2007), розвитку рухових якостей (Верёвкін, 2006), вдосконалення техніко-тактичної підготовки (Дулібський, 2001), педагогічного контролю за підготовленістю юних футболістів (Костюкевич, et. al., 2019).

Всі дії футболістів під час гри носять переважно динамічний характер, де

інтенсивність виконуваної роботи коливається від помірної до максимальної, що пред'являє дуже високі вимоги до фізичної підготовленості спортсменів.

У процесі гри футболіст повинен виконувати швидко і точно різноманітні технічні дії: зупинити м'яч, вести його, передавати, бити по воротах. Якщо гравці виконують ці дії не досить точно і чітко, то команда, як правило, не досягає успіху. Отже, від того, наскільки футболісти володіють різноманітними технічними засобами і як вміло використовують їх під час гри залежить результат дій команди в цілому (Вацеба, & Шиян, 2008; Віхров, 2004; Костюкевич, 2007).

Для того щоб досягти бажаного результату у тренувальному процесі необхідно постійно порівнювати планований ріст результатів з фактичним. Досягти цього можливо, використовуючи педагогічний контроль, використовуючи різноманітні тести та контрольні вправи (Уилмор, & Костилл, 2005; Заціорский, 2009).

Разом з цим залишається маловивченими питання оптимізації процесу технічної підготовки юних футболістів на початковому етапі тренувань, коли закладаються основи техніки футболу. Тому, підбір ефективних засобів спортивного тренування для вдосконалення технічної підготовленості юних футболістів є актуальним.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами та темами. Дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри теорії спорту та фізичної культури Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Мета дослідження – дослідити динаміку та ефективність технічної підготовленості юних футболістів.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати особливості технічної підготовки футболістів;
2. Визначити рівень технічної підготовленості юних футболістів;
3. Дослідити ефективність технічної підготовленості юних футболістів у річному циклі тренувань.

Матеріал та методи дослідження.

Дослідження проводились серед 60 юних футболістів в три етапи, в період з вересня 2020 року по травень 2021 року, у смт. Шацьк, Волинської області. Під час дослідження ми досліджували чотири вікових групи футболістів, хлопчики віком 7-10 років. Від усіх учасників було отримано інформовану згоду на участь у дослідженні.

На першому етапі досліджень (вересень 2020 року), ми провели педагогічне тестування. Дослідження проводились під час тренувань. Отримані результати відобразили реальну картину рівня технічної підготовленості футболістів на початковому етапі тренувань.

На другому етапі (грудень 2020 року) було проведено аналогічне тестування технічної підготовленості юних футболістів з метою створення масиву даних для аналізу ефективності технічної підготовки у річному циклі тренувань.

На третьому етапі (травень 2021 року) було проведено педагогічне тестування з метою формування масиву даних про рівень розвитку технічної підготовленості футболістів у річному циклі тренувань. Результати тестувань показали реальний стан технічної підготовленості футболістів.

Для вирішення поставлених завдань в наших дослідженнях застосовувались наступні методи: вивчення та аналіз літературних джерел; педагогічне тестування; математична обробка результатів.

Аналіз літературних джерел

проводився за наступними напрямками:

- вивчення особливостей технічної підготовки футболістів;
- вивчення структури підготовки футболістів;
- аналіз методик навчання технічним прийомам у футболі;
- вивчення засобів та методів розвитку технічних навичок футболістів.

Вивчення засобів та методів технічної підготовки, а також контролю технічної підготовленості футболістів, сприяло виявленню тенденції досягнення

високих спортивних результатів.

Вивчення літератури по математичній статистиці та спортивній метрології сприяло обґрунтованому підходу до оцінки результатів дослідження.

Педагогічне тестування проводилося при допомозі тестів, згідно загальноприйнятих методик та рекомендацій у методичній літературі (Андреев, & Алиев, 2006; Бойченко, 1986; Перепелица, & Демкович, 2006; Платонов, 2004).

При визначенні конкретних тестів, для вирішення поставлених завдань, ми вибрали ті тести, які знайшли своє використання у практиці тренування футболістів:

1. Жонглювання м'ячем. Виконувалось набивання стопами, стегном та головою. Набивання виконувалось у будь-якій послідовності, не повторюючи його, ніж два рази підряд. Враховувались тільки набивання, що виконані різними способами, із них не менше, ніж один раз головою, правим та лівим стегнами.

2. Удар по м'ячу на точність. Удар виконувався по нерухомому м'ячу, правою чи лівою ногою, з відстані 11 м від воріт. Футболісти направляють м'яч у визначену третину воріт по вертикалі. Виконувалось п'ять ударів кожною ногою, будь яким способом. Зараховувалась сума попадань.

3. Ведення м'яча з обводом стояків і ударом по воротах. Ведення м'яча, обведення стояків та удар по воротах виконувався із лінії старту (30 м від лінії штрафного майданчика): необхідно було вести м'яч 20 м, далі обвести змією чотири стояки (перший стояк на відстані 10 м від штрафного майданчика, а через кожні 2 м ставлять ще три стояки), й не доходячи до штрафного майданчика забити м'яч у ворота. Час фіксується з лінії старту до перетину лінії воріт м'ячем. У випадку, коли м'яч не був забитий у ворота, вправа не зараховувалася. Надавалося три спроби, зараховувався кращий результат.

Математична обробка результатів проводилась методами математичної статистики, згідно основних рекомендацій

С.В. Начинської та М.А. Годика. З метою аналізу рівня розвитку технічних навичок футболістів ми визначали наступні показники: середнє арифметичне значення (\bar{X}), дисперсію варіаційного ряду (σ^2), середнє квадратичне відхилення (σ), помилку репрезентативності (m).

Результати дослідження та їх обговорення. У процесі педагогічного контролю тренер намагається отримати відповіді на такі запитання: як

відбуваються заплановані зміни технічної підготовленості гравців, чим пояснити зміни, які не були заплановані, як досягти бажаного результату, тощо.

З метою визначення рівня технічної підготовленості юних футболістів ми провели педагогічне тестування, результати якого дозволять визначити її рівень. Результати тестування опрацьовані методами математичної статистики і представлені в табл. 1.

Таблиця 1

Показники технічної підготовленості футболістів на I етапі тестувань

№ з/п	Назва тесту	Вік, років			
		7	8	9	10
		$\bar{x} \pm m$	$\bar{x} \pm m$	$\bar{x} \pm m$	$\bar{x} \pm m$
1	Жонглювання м'ячем, кількість разів	9±0,52	11±0,67	12±0,75	13±0,64
2	Удар по м'ячу на точність, кількість разів	3,8±0,29	3,9±0,22	4,2±0,31	4,3±0,39
3	Ведення м'яча з обводом стояків і ударом по воротах, с	14,9±0,11	14,5±0,14	14,1±0,09	13,7±0,13

Як видно із табл. 1, з віком показники досліджуваних якостей зростають, однак відбувається цей процес по-різному у кожному віці. Так, показник удару м'яча на точність зростає у період з 7 до 10 років на 0,5 рази. При цьому максимальний зріст показника відбувається у період з 8 до 9 років, показник збільшується на 0,3 рази, у періоди з 7 до 8 та з 9 до 10 років зріст становить 0,1 рази.

Показники ведення м'яча та ударом по воротах рівномірно зростають на 0,4 с у кожному віці. Сумарний зріст показника становить 1,2 с. Показники жонглювання м'ячем теж зростають, але відбувається цей процес нерівномірно. Так, максимальний зріст показника відзначено у період з 8 до 9 років – в 2 рази. У періоди з 7 до 8 та з 9 до 10 років зріст рівний одиниці. Сумарний зріст показника – чотири одиниці.

Аналіз результатів згідно вимог програми для ДЮСШ, засвідчує, що показники удару на точність та ведення м'яча знаходяться на низькому рівні. Показники жонглювання м'ячем знаходяться на достатньому рівні.

З метою вивчення ефективності

технічної підготовки юних футболістів у річному циклі тренувань ми провели аналогічне тестування на другому етапі (грудень місяць) та на 3 етапі (квітень місяць). Отримані результати, опрацьовані методами математичної статистики представлені в табл. 2.

Для зручності аналізу результатів тестувань (табл. 1-2), ми представили їх у графічному вигляді.

Як видно із рис. 1., показник удару по м'ячу на точність у футболістів 7 років рівномірно зростає, на кожному етапі на 0,2 рази. Сумарний приріст показника протягом року становить 0,4 рази.

Майже аналогічна картина зросту показника у футболістів 8 років – на 0,2 рази на кожному етапі тестувань, при цьому якісний показник дещо вищий. У футболістів 9 років досліджуваний показник також зростає, але дещо повільнішими темпами – лише на 0,1 рази на кожному етапі.

У футболістів 10 років показник точності удару також зростає у річному циклі, але темпи його росту дещо інші. Так на другому етапі зріст становить 0,1 рази, а на третьому 0,2 рази. Сумарний зріст показника становить 0,3 рази.

Показники технічної підготовленості футболістів на II та III етапі тестувань

№ з/п	Назва тесту	Вік, років			
		7	8	9	10
		$\bar{x} \pm m$	$\bar{x} \pm m$	$\bar{x} \pm m$	$\bar{x} \pm m$
II етап тестувань					
1	Жонглювання м'ячем, кількість разів	11±0,41	14±0,42	15±0,85	20±0,85
2	Удар по м'ячу на точність, кількість разів	4,0±0,18	4,1±0,21	4,3±0,16	4,4±0,31
3	Ведення м'яча з обводом стояків і ударом по воротах, с	14,8±0,19	14,3±0,22	13,9±0,15	13,3±0,32
III етап тестувань					
1	Жонглювання м'ячем, кількість разів	13±0,25	16±0,26	19±0,67	23±0,76
2	Удар по м'ячу на точність, кількість разів	4,2±0,29	4,3±0,22	4,4±0,31	4,6±0,39
3	Ведення м'яча з обводом стояків і ударом по воротах, с	14,6±0,17	14,0±0,09	13,4±0,23	13,1±0,39

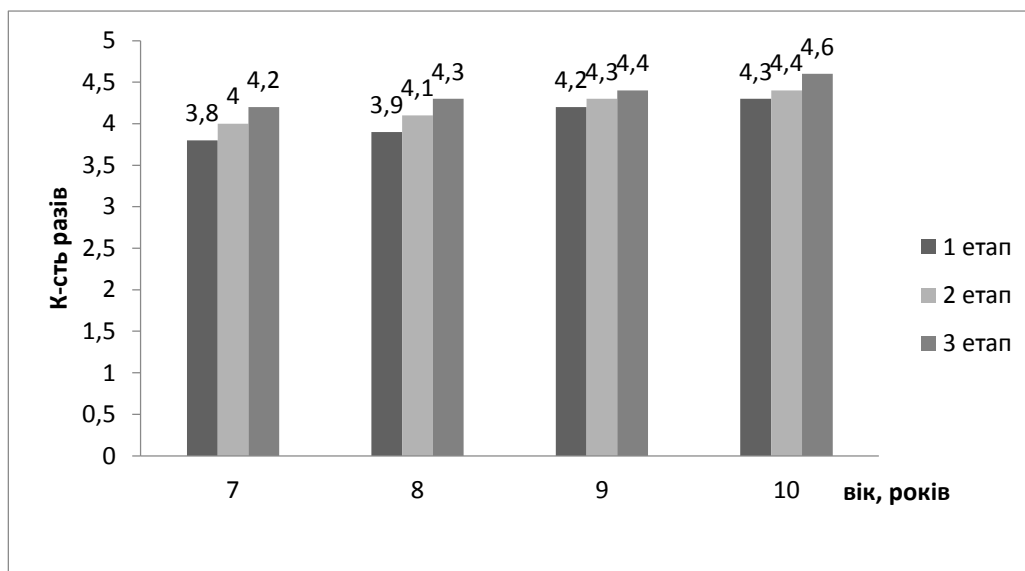

Рис. 1. Динаміка зміни технічної підготовленості юних футболістів у річному циклі тренувань (на прикладі удару по м'ячу на точність)

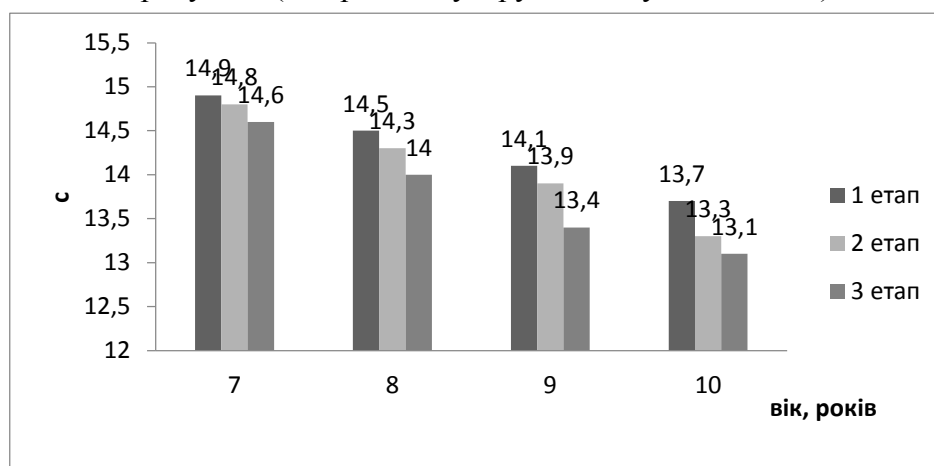

Рис. 2. Динаміка зміни технічної підготовленості юних футболістів у річному циклі тренувань (на прикладі ведення м'яча з обводом стояків та удару по воротах)

Отже, як засвідчують результати тестувань у футболістів 7-8 років відзначено прогресивний зріст показника, водночас у футболістів 9-10 років потребують корекції плани тренувальних занять, стосовно підбору засобів та методів вдосконалення технічної підготовки, зокрема удару по м'ячу на точність.

Із рис. 2 видно, що показник ведення м'яча зростає у річному циклі у кожній віковій групі, однак відбувається цей процес по-різному. Так у футболістів 7 років покращення показника становить 0,1 с на другому етапі та 0,2 с на третьому етапі. Сумарний зріст показника 0,3 с.

У футболістів 8 років зріст показника становить відповідно 0,2 с та 0,3 с на кожному із етапів тренувань. Варто зауважувати, що досліджуваний показник зростає стрімкіше у футболістів 9 років – покращення на другому етапі становить 0,2 с, на третьому етапі – 0,5 с.

А от у футболістів 10 років дещо інша тенденція зміни досліджуваного показника. На другому етапі покращення становить 0,4 с, а на третьому етапі лише

0,2 с. При цьому сумарний зріст досить високий – 0,6 с.

Отже, отримані результати засвідчують про необхідність корекції навчально-тренувальних планів футболістів стосовно розвитку даного показника.

Як видно із рис. 3 показники жонгливання м'ячем зростають як у віковому аспекті, так і у річному циклі тренувань, однак відбуваються цей процес по-різному у кожному віці. Так у футболістів 7 років сумарний зріст показника становить чотири одиниці, по дві одиниці на кожному етапі тестувань. У 8-річних футболістів на другому етапі тестувань показник зростає на три одиниці, на третьому етапі – на дві одиниці. Сумарний приріст становить п'ять одиниць. У футболістів 9 років сумарне покращення показника у річному циклі тренувань становить сім одиниць. При цьому визначається прогресивний рост показника на кожному етапі тренувань: на 3 одиниці – на другому етапі та на 4 одиниці – на третьому етапі.

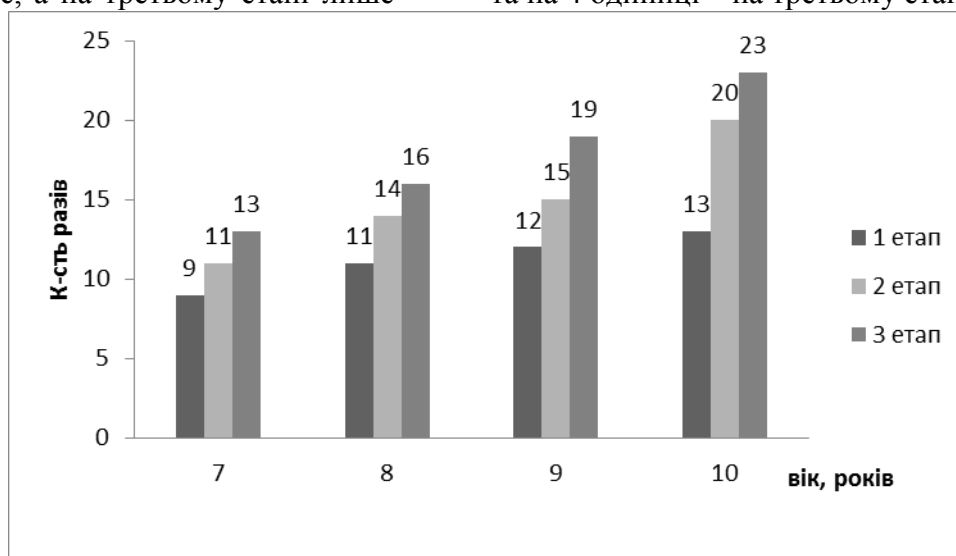

Рис. 3. Динаміка зміни технічної підготовки юних футболістів у річному циклі тренувань (на прикладі жонгливання м'ячем)

Варто зауважити, що максимальне покращення досліджуваного показника – 10 одиниць у футболістів 10 років. Так, на другому етапі тестувань відзначено максимальний рост показника – 7 одиниць, на третьому етапі зріст становить лише 3 одиниці.

Отже результати досліджень

засвідчують про необхідність внесення змін до навчально-тренувального плану футболістів даної вікової групи.

З метою визначення темпів приросту досліджуваних показників технічної підготовленості ми використовували методи математичної статистики і виразили зріст показника у

відсотках, що дозволило дати більш чітку і об'єктивну оцінку динаміки зміни цих показників у річному циклі тренувань.

Аналіз динаміки зміни показників удару по м'ячу на точність (рис. 4), засвідчує, що максимальні темпи приросту показника у період 7-8 років, відповідно 10,5 % та 10,3 %. Середній темп приросту

показника 7,1 % у футболістів 10 років. А от у футболістів 9 років відзначено досить низький темп приросту – лише 4,9 %. Отримані результати реально відображають ефективність навчально-тренувального процесу футболістів у кожній віковій групі.

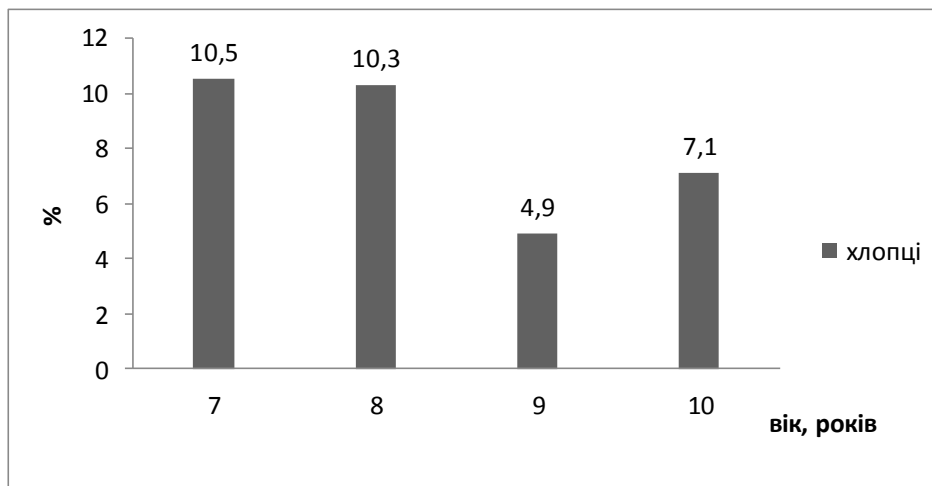

Рис. 4. Темпи приросту показників технічної підготовки (на прикладі ударів по м'ячу на точність)

Як видно із рис. 5, темпи приросту показника ведення м'яча з обводом стояків та ударом по воротах, значно нищі. Так максимальний приріст досліджуваного показника відзначено у футболістів 9

років, хоча якісний показник невисокий і становить лише 5,5 %. Середній темп приросту показника у футболістів 10 років – 4,8 %.

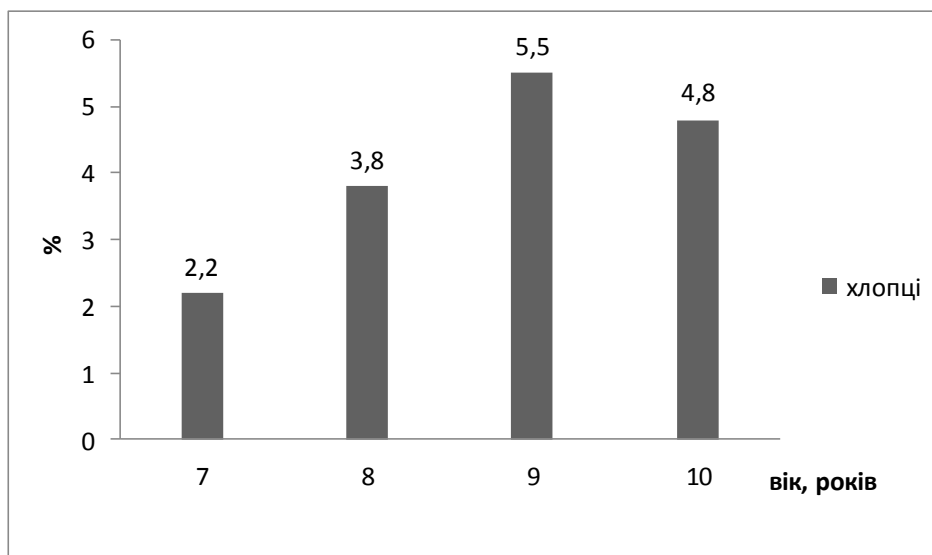

Рис. 5. Темпи приросту показників технічної підготовки (на прикладі ведення м'яча з обводом стояків та удару по воротах)

Досить низький темп досліджуваного показника у футболістів 8 років – лише 3,8 %. Мінімальний темп приросту відзначено у 7 річних

футболістів – приріст становить лише 2,2 %. Таке явище на нашу думку можна пояснити закономірностями розвитку

дитячого організму та технічною складністю тесту.

Аналіз темпів приросту жонгливання м'ячем (рис. 6), засвідчує, що показник зростає як у віковому аспекті, так і у річному циклі тренувань. Так, максимальний темп приросту досліджуваного показника у футболістів

10 років – 62,5 %. Дещо нижчий, але все ж значний темп приросту показника у футболістів 8 років – 54,5 % та у футболістів 9 років – 51,9 %. Мінімальний темп приросту показника у футболістів 7 років, хоча якісний показник досить суттєвий – 44,4 %.

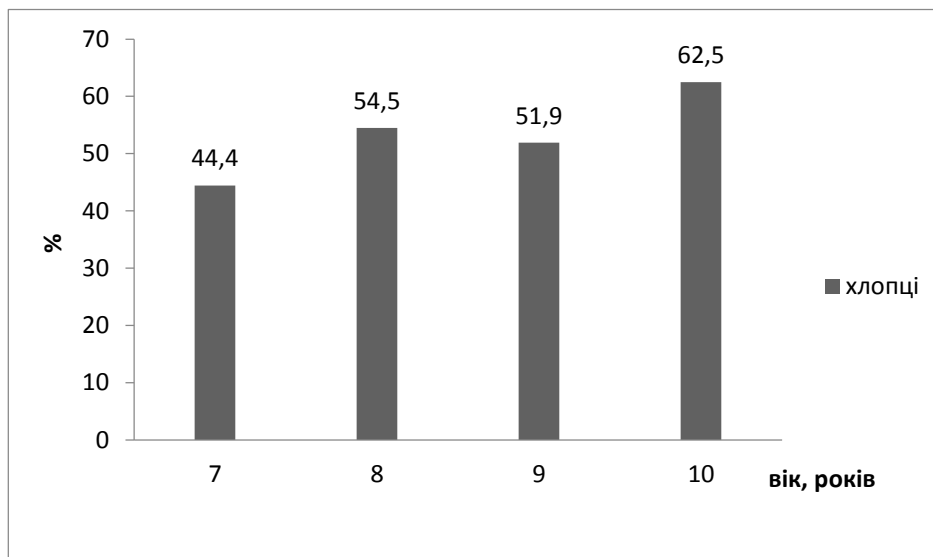

Рис. 6. Темпи приросту показників технічної підготовки (на прикладі удару жонгливання м'ячем)

Отже, результати тестувань реально відобразили динаміку зміни показників технічної підготовки юних футболістів у річному циклі тренувань, а їх детальний аналіз дозволить внести корективи у тренувальний процес з метою підвищення рівня технічної підготовки.

Висновки. Аналіз результатів тестувань засвідчує, що показники досліджуваних якостей, які характеризують рівень технічної підготовленості футболістів зростають протягом року, але відбувається цей процес по-різному.

Показник удару м'яча на точність в період з 7 до 10 років зростає лише на 0,5 рази. Показник ведення м'яча з обводом стояків та ударом по воротах зростає лише на 1,2 с. Показник жонгливання зростає у віковому аспекті на чотири одиниці.

У річному циклі тренувань досліджувані показники також зазнають прогресивних змін – зростають протягом

року, однак відбувається цей процес досить нерівномірно.

Темпи приросту удару м'яча на точність носять нерівномірний та хвилеподібний характер, якісний показник знаходиться в межах – 4,9 %-10,5 %. Темпи приросту ведення м'яча знаходяться в межах 2,2 %-5,5 % і також носять нерівномірний та хвилеподібний характер. Досить високі темпи приросту жонгливання м'ячем – 62,5 %-44,4 %, характер зміни нерівномірний і хвилеподібний.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку полягають у дослідженні фізичної підготовленості футболістів на початковому етапі тренувань.

Конфлікт інтересів. Автори відзначають, що не існує ніякого конфлікту інтересів.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від

державної, громадської або комерційної організації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Авраменко, В.Г., Бобарико, О.Е., Гончаренко, В.І., Джус, О.М., Дуніхін, П.М., & Фалес, Й.Г. (2003). *Футбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності*. Київ: Республіканський науково-методичний кабінет Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту.
- Андреев, С.Н. & Алиев, Э.Г. (2006). *Мини-футбол в школе*. М. : Сов. спорт.
- Бойченко, Б.Ф. (1986). *Возрастная динамика физических качеств и технико-тактического мастерства в связи с совершенствованием в системе отбора юных футболистов*: [автореферат]. Киев. 22 с.
- Варюшин, В.В. (2007). *Тренировка юных футболистов*. М. : ФиС.
- Вацеба, О.М. & Шиян, Б.М. (2008). Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті. Т. : Навч. книга-Богдан.
- Верёвкин, М.П. (2006). *Мини-футбол на уроке физической культуры*. М.: ТВТ Дивизион.
- Віхров, К.Л. (2004). *Футбол у школі*. К.: Комбі ЛТД.
- Годик, М.А. (2009). *Контроль тренировочных и соревновательных нагрузок*. М.: ФиС.
- Годик, М.А. (1998). *Спортивная метрология*. М.: ФиС.
- Голомазов, С.В. & Чирва, Б.Г. (2008). *Теория и методика футбола*. М.: ТВТ Дивизион, Т. 1.
- Дж. Х.Уилмор, & Д.Л. Костилл (2005). *Физиология спорта*. К.: Олимпийская литература
- Дулібський, А.В. (2001). *Техніко-тактична підготовка юних футболістів*. Київ, Науково-методичний (технічний) комітет Федерації футболу України.
- Зациорский, В.М. (2009). *Физические качества спортсмена: основы теории и методики воспитания*. М.: Советский спорт. 200 с.
- Зеленцов, А.М. & Лобановский, В.В. (1985). *Моделирование тренировки в футболе*. К. : Здоров'я.
- Костюкевич, В.М. (2007). *Теорія та методика тренування спортсменів високої кваліфікації*. Вінниця: «Планер».
- Костюкевич, В.М. (2006). Структура і зміст тренувального процесу в реабілітаційно-підготовчому періоді річного циклу підготовки футболістів високої кваліфікації. *Спортивний вісник Придніпров'я*, (1), 9-12.
- Костюкевич, В., Щепоткіна, Н. & Стасюк, В. (2019). Теоретико-методичні підходи щодо програмування тренувального процесу спортсменів у макроциклі. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*. Зб. наук. пр. Вип. 8 (27). Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 145-156.
- Лисенчук, Г. А. (2003). *Управление подготовкой футболистов*. К.: Олімп. літ-ра.
- Лисенчук, Г. А. (2003). О проблеме индивидуализации тренировочного процесса юных футболистов. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*,(5), 102-109.
- Лісенчук, Г. & Тищенко, В. (2019). Комплексна оцінка спеціальної фізичної і техніко-тактичної підготовленості як запорука формування основного складу у футболі. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*. Зб. наук. пр. 8 (27). Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 175-183.
- Максименко, І.Г. (2007). Порівняльний аналіз параметрів технічної майстерності футболістів та футболісток різної кваліфікації. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, (1).78-80.
- Начинская, С.В. (1997). *Основы спортивной статистики*. К.: Вища школа.
- Перепелица, П.Е. & Демкович, С.Э. (2006). Анализ тактико-технических действий футболистов. *Вісник ЧДПУ імені Т.Г. Шевченка*. Вип. 35. Серія: Педагогічні науки. Чернігів: ЧДПУ. (35). 285-290.
- Платонов, В.Н. (2004). *Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте*. К. : Олімпійська література.

- Столітенко, Є.В. (2011). *Фізичне виховання учнів 1-11 класів у процесі занять футболом*. К.: ТОВ «ВБ Аванпост-Прим».
- Шамардін, В.М. (2007). Характеристика рухової та ігрової діяльності футболістів. *Спортивний вісник Придніпров'я*, (1), 87-89.

Стаття надійшла до редакції: 15.01.2022

Опубліковано: 04.02.2022

Аннотація. Радченко А.В., Чиж А.Г., Констанкевич В.П. *Показатели технической подготовленности футболистов на этапе начальной подготовки. Цель:* изучить динамику и эффективность технической подготовленности молодых футболистов. **Материал и методы.** Исследования проводились среди 60 юных футболистов в три этапа, в период с сентября 2020 по май 2021, в пгт. Шацк, Волынская область. В ходе исследования исследовались четыре возрастных группы футболистов, мальчики в возрасте 7-10 лет. Все участники получили информированное согласие на участие в исследовании. Для решения поставленных задач в наших исследованиях использовались следующие методы: изучение и анализ литературных источников; педагогическое тестирование; математическая обработка результатов. **Результаты.** В целях определения уровня технической подготовленности юных футболистов было проведено педагогическое тестирование, результаты которого позволяют определить его уровень. С возрастом показатели изучаемых контрольных тестов возрастают, однако этот процесс происходит по-разному в каждом возрасте. Так, показатель удара мяча на точность растет в период с 7 до 10 лет в 0,5 раза. При этом максимальный рост показателя происходит в период с 8 до 9 лет, показатель увеличивается в 0,3 раза, в периоды с 7 до 8 и с 9 до 10 лет рост составляет 0,1 раза. Показатели ведения мяча равномерно возрастают на 0,4 с в каждом возрасте. Суммарный рост показателя составляет 1,2 с. Показатели жонглирования мячом так же растут, но этот процесс происходит неравномерно. Так, максимальный рост показателя отмечен в период с 8 до 9 лет – в 2 раза. В периоды с 7 до 8 и с 9 до 10 лет рост равен единице. Суммарный рост показателя – четыре единицы. Анализ результатов согласно требованиям программы для ДЮСШ показывает, что показатели удара на точность и ведение мяча находятся на низком уровне. Показатели жонглирования мячом находятся на достаточном уровне. В целях изучения эффективности технической подготовки юных футболистов в годовом цикле тренировок мы провели аналогичное тестирование на втором этапе (декабрь месяц) и на 3 этапе (апрель месяц). **Выводы.** Анализ результатов тестирований показывает, что показатели изучаемых качеств, характеризующих уровень технической подготовленности футболистов, растут в течении года, но происходит этот процесс по-разному. Так, показатель удара мяча на точность в период с 7 до 10 лет растет всего в 0,5 раза. Показатель ведения мяча с обводом стояков и ударом по воротам растет всего на 1,2 с. Показатель жонглирования растет в возрастном аспекте на четыре единицы. В годовом цикле тренировок исследуемые показатели также претерпевают прогрессивные изменения – возрастают в течение года, однако происходит этот процесс довольно неравномерно. Темпы прироста удара мяча на точность несут неравномерный и волнообразный характер, качественный показатель находится в пределах – 4,9% – 10,5%. Темпы прироста ведения мяча находятся в пределах 2,2-5,5% и также несут неравномерный и волнообразный характер. Достаточно высокие темпы прироста жонглирования мячом – 62,5% – 44,4%, характер смены неравномерный и волнообразный.

Ключевые слова: футболисты; подготовленность; тестирование; тренировка; ребята.

Annotation. Radchenko A.V., Chyzh A.G., Konstankevich V.P. *Indicators of technical preparedness of soccer players at the stage of initial training. Purpose:* to study the dynamics and effectiveness of the technical readiness of young football players. **Material and methods.** The

research was conducted among 60 young football players in three stages, from September 2020 to May 2021, in the town. Shatsk, Volyn region. In the course of the study, we examined four age groups of football players, boys aged 7-10 years. All participants received informed consent to participate in the study. To solve the tasks in our research, the following methods were used: study and analysis of literary sources; pedagogical testing; mathematical processing of results **Results.** In order to determine the level of technical training of young football players, we conducted a pedagogical test, the results of which will determine its level. With age, the indicators of the studied qualities increase, but this process occurs differently at each age. So the rate of ball impact on accuracy increases in the period from 7 to 10 years by 0.5 times. At the same time, the maximum growth of the indicator occurs in the period from 8 to 9 years, the indicator increases by 0.3 times, in the periods from 7 to 8 and from 9 to 10 years the growth is 0.1 times. Dribbling and shooting on goal increase uniformly by 0.4 seconds at each age. The total growth of the indicator is 1.2 seconds. Ball juggling performance is also growing, but this process is uneven. Thus, the maximum growth of the indicator was noted in the period from 8 to 9 years - 2 times. In periods from 7 to 8 and from 9 to 10 years, growth is equal to one. The total growth of the indicator is four units. The analysis of the results according to the requirements of the program for youth sports shows that the impact indicators for accuracy and ball dribbling are at a low level. Ball juggling performance is at a sufficient level. In order to study the effectiveness of the technical training of young football players in the annual training cycle, we conducted a similar test at the second stage (December) and at the 3rd stage (April). **Conclusions.** Analysis of the test results shows that the indicators of the studied qualities that characterize the level of technical preparedness of soccer players grow during the year, but this process occurs differently. Thus, the index of hitting the ball on accuracy in the period from 7 to 10 years grows only 0.5 times. The rate of ball-handling with standing and kicking increases by only 1.2 seconds. The juggling score grows by four units on an age-specific basis. In the annual cycle of training, the studied indicators also undergo progressive changes - they increase during the year, but this process occurs rather unevenly. The rate of increase in hitting the ball on accuracy is uneven and wavy, the qualitative indicator is in the range - 4.9% - 10.5%. The rate of growth of ball handling is in the range of 2.2-5.5% and is also uneven and undulating. Sufficiently high rates of growth of ball juggling - 62.5% - 44.4%, the nature of the change is uneven and undulating.

Key words: football players; readiness; testing; training; boys.

References

- Avramenko, V.G., Bobariko, O.E., Goncharenko, V.I., Dzhus, O.M., Dunihin, P.M., & Fales, J.G. (2003). *Futbol. Navchal'na programa dlja ditjacho-junac'kih sportivnih shkil, specializovanih ditjacho-junac'kih shkil olimpijs'kogo rezervu, shkil vishhoї sportivnoї majsternosti* [Football: Curriculum for children's and youth sports schools, specialized children's and youth schools of the Olympic reserve and schools of higher sportsmanship]. Kiiв: Respublikans'kij naukovo-metodichnij kabinet Derzhavnogo komitetu Ukraїni z pitan' fizichnoї kul'turi i sportu. [in Ukrainian].
- Andreev, S.N. & Aliev, Je.G. (2006). *Mini-futbol v shkole* [Mini - football at school]. M. : Sov. sport. [in Russian].
- Bojchenko, B.F. (1986). *Vozrastnaja dinamika fizicheskikh kachestv i tehniko-takticheskogo masterstva v svjazi s sovershenstvovaniem v sisteme otbora junyh futbolistov* [Age dynamics of physical qualities and technical and tactical skills in connection with improvement in the system of selection of young football players]: [avtoreferat]. Kiev. [in Ukrainian].
- Varjushin, V.V. (2007). *Trenirovka junyh futbolistov* [Training of young football players]. M. : FiS. [in Russian].
- Vaceba, O.M. & Shijan, B.M. (2008). *Teorija i metodika naukovih pedagogichnih doslidzhen' u fizichnomu vihovanni ta sporti* [Theory and methods of scientific pedagogical research in physical education and sports]. T. : Navch. kniga-Bogdan. [in Ukrainian].

- Verjovkin, M.P. (2006). *Mini-futbol na uroke fizicheskoy kul'tury* [Mini - football in a physical education class]. M.: TVT Divizion. [in Russian].
- Vihrov, K.L. (2004). *Futbol u shkoli* [Football at school]. K.: Kombi LTD. [in Ukrainian].
- Godik, M.A. (2009). *Kontrol' trenirovochnyh i sorevnovatel'nyh nagruzok* [Control of training and competitive loadings]. M.: FiS. [in Russian].
- Godik, M.A. (1998). *Sportivnaja metrologija* [Sports metrology]. M.: FiS. [in Russian].
- Golomazov, S.V. & Chirva, B.G. (2008). *Teorija i metodika futbola* [Football theory and methodology]. M.: TVT Divizion, T. 1. [in Russian].
- Dzh. H.Uilmor, & D.L. Kostill (2005). *Fiziologija sporta* [Physiology of Sports]. K.: Olimpijskaja literatura
- Dulibs'kij, A.V. (2001). *Tehniko-taktichna pidgotovka junih futbolistiv* [Technical and tactical training of young football players]. Kiïv, Naukovo-metodichnij (tehničnij) komitet Federacii futbolu Ukraïni. [in Ukrainian].
- Zaciorskij, V.M. (2009). *Fizicheskie kachestva sportsmena: osnovy teorii i metodiki vospitaniya*. [Physical qualities of an athlete: basics of theory and methods of education]. M.: Sovetskij sport. [in Russian].
- Zelencov, A.M. & Lobanovskij, V.V. (1985). *Modelirovanie trenirovki v futbole* [Simulation of training in football]. K. : Zdorov'ja.
- Kostjuevich, V.M. (2007). *Teorija ta metodika trenuvannja sportsmeniv visokoï kvalifikacii* [Theory and methods of training highly qualified athletes]. Vinnicja: «Planer». [in Ukrainian].
- Kostjuevich, V.M. (2006). Struktura i zmist trenuval'nogo procesu v rehabilitacijno-pidgotovchomu periodi richnogo ciklu pidgotovki futbolistiv visokoï kvalifikacii [The structure and content of the training process in the rehabilitation and preparatory period of the annual cycle of training highly qualified football players]. *Sportivnij visnik Pridniprov'ja* [Sports Bulletin of the Dnieper], no (1), 9-12. [in Ukrainian].
- Kostjuevich, V., Shhepotkina, N. & Stasjuk, V. (2019). Teoretiko-metodichni pidhodi shhodo programuvannja trenuval'nogo procesu sportsmeniv u makrocikli [Theoretical and methodological approaches to programming the training process of athletes in the macrocycle]. *Fizichna kul'tura, sport ta zdorov'ja nacii* [Physical culture, sports and health of the nation]. Zb. nauk. pr. Vip. 8 (27). Zhitomir: Vid-vo ZhDU im. I. Franka. 145-156. [in Ukrainian]
- Lisenchuk, G.A. (2003a). *Upravlenie podgotovkoj futbolistov* [Management of football players training]. K.: Olimp. lit-ra. [in Russian].
- Lisenchuk, G. A. (2003b). O probleme individualizacii trenirovochnogo processa junyh futbolistov [About the problem of individualization of the training process of young football players]. *Pedagogika, psihologija ta mediko-biologichni problemi fizichnogo viovannja i sportu* [Pedagogy, psychology and medical and biological problems of physical education and sports], no (5), 102-109. [in Russian].
- Lisenchuk, G. & Tishhenko, V. (2019). Kompleksna ocinka special'noï fizichnoï i tehniko-taktichnoï pidgotovlenosti jak zaporuka formuvannja osnovnogo skladu u futboli [Comprehensive assessment of special physical and technical-tactical training as a guarantee of formation of the basic structure in football]. *Fizichna kul'tura, sport ta zdorov'ja nacii* [Physical culture, sports and health of the nation]. Zb. nauk. pr. 8 (27). Zhitomir: Vid-vo ZhDU im. I. Franka. 175-183. [in Ukrainian]
- Maksimenko, I.G. (2007). Porivnjal'nij analiz parametriv tehničnoï majsternosti futbolistiv ta futbolistok riznoï kvalifikacii [Comparative analysis of the parameters of technical skills of football players of different qualifications]. *Pedagogika, psihologija ta mediko-biologichni problemi fizichnogo viovannja i sportu* [Pedagogy, psychology and medical and biological problems of physical education and sports], no (1).78-80. [in Ukrainian]
- Nachinskaja, S.V. (1997). *Osnovy sportivnoj statistiki* [Fundamentals of sports statistics]. K.: Vishha shkola. [in Russian].

- Perepelica, P.E. & Demkovich, S.Je. (2006). Analiz taktiko-tehnicheskikh dejstvij futbolistov [Analysis of tactical and technical actions of players]. *Visnik ChDPU imeni T.G. Shevchenka* [Journal of the Chelyabinsk State Pedagogical University named after T.G. Shevchenko]. Vip. 35. Serija: Pedagogichni nauki. Chernigiv: ChDPU. no (35). 285-290. [in Russian].
- Platonov, V.N. (2004). *Sistema podgotovki sportsmenov v olimpijskom sporte* [The system of training athletes in Olympic sports]. K. : Olimpijs'ka literatura. [in Russian].
- Stolitenko, Є.V. (2011). *Fizichne vihovannja uchniv 1-11 klasiv u procesi zanjat' futbolom* [Physical education of students of grades 1-11 in the process of playing football]. K.: TOV «Vb Avanpost-Prim». [in Ukrainian]
- Shamardin, V.M. (2007). Harakteristika ruhovoї ta igrovoї dijalnosti futbolistiv [Characteristics of motor and game activity of football players]. *Sportivnij visnik Pridniprov`ja Sports* [Bulletin of the Dnieper], no (1), 87-89.

Відомості про авторів / Information about the Authors

Радченко Олександр Вікторович: *к.фіз.вих., доцент; Волинський національний університет імені Лесі Українки: Пр. Волі, 13, м. Луцьк, 43000, Україна.*

Радченко Александр Викторович: *к.физ.вос., доцент; Волинский национальный университет имени Леси Украинки: Пр. Свободы, 13, г. Луцк, 43000, Украина.*

Alexander Radchenko: *Phd (Physical Education and Sport), Associate Professor; Volyn National University named after Lesya Ukrainka: Pr. Svobody, 13, Lutsk, 43000, Ukraine.*

<https://orcid.org/000-0002-1822-8033>

E-mail: Rad71@email.ua

Чиж Анатолій Георгійович: *викладач кафедри фізичної культури Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради: пр. Волі, 36, Луцьк, Україна.*

Чиж Анатолий Георгиевич: *преподаватель кафедры физической культуры, Коммунальное заведение высшего образования «Луцкий педагогический колледж» Волинского областного совета: пр. Воли, 36, Луцк, Украина.*

Chyzh Anatoly: *Lecturer of the Department of Physical Education, Communal Institution of Higher Education "Lutsk Pedagogical College" of the Volyn Regional Council: 36, Volya Ave., Lutsk, Ukraine*

<https://orcid.org/0000-0001-5678-5490>

E-mail: achyzh@lpe.ukr.education

Констанкевич Володимир Петрович: *старший викладач кафедри фізичної культури Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради: Пр. Волі, 36, м. Луцьк, 43000, Україна.*

Констанкевич Владимир Петрович: *старший преподаватель кафедры физической культуры, Коммунальное учреждение высшего образования «Луцкий педагогический колледж» Волинского областного совета: Пр. Свободы, 36, г. Луцк, 43000, Украина.*

Konstankevych Volodymyr: *Senior Lecturer of the Department of Physical Culture, Municipal Institution of Higher Education "Lutsk Pedagogical College" of the Volyn Regional Council: Pr. Svobody, 36, Lutsk, 43000, Ukraine.*

<https://orcid.org/0000-0003-4418-8423>

E-mail: v.v.konstankevych@gmail.com